BLAADJE 18-1

KNNV vereniging voor veldbiologie

2018 JAAR VAN DE HUISZWALUW

Denkt u aan de contributie!!!

38e jaargang

kwartaalblad KNNV AMSTERDAM

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging
Afdeling Amsterdam

BESTUUR

Voorzitter (a.i.)
Jan Timmer, Entrepotdok 32b
1018AD Amsterdam. Tel . 020-6274332
e-mail: voorzitter@amsterdam.knnv.nl

Secretaris (a.i.)
vacant
Waarnemend secretaris
Christiane Baethcke, Willem Baerdesenstraat 68 1067 XX Amsterdam
tel. 06-13580780
e-mail: secretaris@amsterdam.knnv.nl

Penningmeester (a.i.)
Paul van Deursen, Albatrospad 60
1021TR Amsterdam tel 020-6855047,
mobiel 06-23165799
e-mail: penningmeester@amsterdam.knnv.nl

Natuurbeschermingssecretaris
Jan Timmer, Entrepotdok 32b
1018AD Amsterdam. Tel . 020-6274332
e-mail: jan.timmer@oriolus.nl

Webmaster
Christiane Baethcke, Willem Baerdesenstraat 68 1067 XX Amsterdam
tel. 06-13580780
e-mail: baethcke@solcon.nl

Algemeen bestuurslid
Martin Camphuijsen

Ledenadministratie en Nieuwsbrief
Paul van Deursen, Albatrospad 60
1021TR Amsterdam tel. 020-6855047,
mobiel 06-23165799
e-mail: ledenadministratie@amsterdam.knnv.nl

Contributies:
leden: € 32,50; huisgenootleden: €12,50
jeugdleden: € 17,50 (per jaar; inclusief abonnement 'Natura')
Aanmelding nieuwe leden:
door het opsturen van de bon achterin "BLAADJE" of via de website

Opzegging Lidmaatschap:
vóór 01-11-2015 schriftelijk of per e-mail bij de ledenadministratie KNNV A'dam

Financiën
IBAN No: NL91 INGB 0003506096, t.n.v. KNNV-Amsterdam
www.knnv.nl/amsterdam

REDACTIE BLAADJE
Tobias Woldendorp, Roetersstraat 8-2
1018 WC Amsterdam, mobiel 06-52143646
Rob van Dijk Eerste Lindendwarsstraat 20
1015 LG Amsterdam, tel. 020 6816546
Kopijadres tekst: t_woldendorp@kpnplanet.nl
Kopijadres afbeeldingen: info@dijkenco.nl

Sluitingsdatum:
Blaadje 1: 15 januari 2018
Blaadje 2: 15 april 2018
Blaadje 3: 1 juli 2018
Blaadje 4: 15 oktober 2018

Coördinator werkgroepen
Chris van Haagen
e-mail": cglmvh@hotmail.com
tel. 020-6374927 - 06-31088448
Wim Nierop
e-mail: wnierop@chello.nl
tel. 020-6931297 - 06-24743830

Lezingen- en excursie programma (a.i.)
Hein Koningen en Geert Timmermans Teksten over lezingen, cursussen en excursie tot nader order, 2 weken voor sluitingstijd inleveren bij Geert Timmermans Pasteurstraat 17 1097 ER Amsterdam, tel 0641821601
email: harmat4@xs4all.nl

Kantine DNO
Riet Vogel, tel. 020-6947950
Plantenwerkgroep
Peter Wetzels, tel. 020-69 28 352
Paddenstoelenwerkgroep
Christiane Baethcke, tel. 06-13580780
Insectenwerkgroep
Badda Beijne-Nierop tel. 020 69 31 297
Werkgroep Vissen, Amfibieën & Reptielen
Geert Timmermans, tel. 06 41821601
Muurplantenwerkgroep
Valentijn ten Hoopen, tel. 06 24764007
Werkgroep Stadsnatuurbeheer KNNV-Amsterdam:
contactpersoon: j.w.wertwijn
e-mail: knnv.stadsnatuurbeheer@xs4all.nl

Inhoud

Redactioneel	4
Agenda ledenvergadering 10 maart 2018	5
Verslag Algemene ledenvergadering 11 maart 2017	6
Jaarverslag paddenstoelenwerkgroep 2017	7
2017 KNNV 11-26 Middenduin Zuid-Kennemerland Overveen, Duinlustweg (met P)	9
Kabouters en korsten	10
Jaarverslag Blaadje	14
BALANS 31 december 2017 KNNV AMSTERDAM	15
Rooster van aan- en aftreden Bestuursleden KNNV-Amsterdam 2018	15
Jaarverslag bestuur 2017 KNNV Amsterdam	16
Jaarverslag Werkgroep Vissen, Amfibieën en Reptielen	17
Naar het Lauwersmeer	20
Jaarverslag plantenwerkgroep 2017	24
Martin Camphuijsen nieuw bestuurslid KNNV Amsterdam	26
KNNV jaarverslag werkgroep Stadsnatuurbeheer	27
Rooster van aan- en aftreden van de leden van de kascommissie naar de situatie op januari 2018	27
Excursie- en lezingenprogramma KNNV- afdeling Amsterdam 1e en 2e kwartaal 2018	28

Omslag:Huiszwaluw; foto Flickr Willem de Wolf

Redactioneel

Drie reacties op een oproep in mijn vorige redactioneel, welke geluid ik nou toch gehoord zou kunnen hebben in de duinen bij Castricum? Tai-chi_kri-kri-kri-kri-kri-kri.
De heer en mevrouw Fleminks uit Hoofddorp belden en wisten bijna zeker dat het om een Zwarte specht ging. Dat hadden ze meermalen gehoord in de bossen bij Beerze, bij Ommen . Ze noemden deze zeldzame specht zelfs de kri-krivogel. Als geboren Overijssel naar trek ik deze mening toch in twijfel. Qua najaar in de locatie: het nagenoeg boomloze PWN-landschap..
Patrick Heijne mailde dat hij eerst dacht aan een winterkoning en in tweede instantie aan de Cetti's zanger. Dat leek er meer op. Ik was in het voorjaar van 2016 met een aantal KNNV-ers bij dertig graden nog in de Extramadura en daar woeste het van de Cetti's en graszangers. Maar dan valt herkenning erg tegen bij een slappe tien graden bij een Hollands duinmeertje. Het is net zo al met mensen, die je kent en losgezongen van de situatie ergens anders niet in je hersens beklijven. Jaja, geef de hersens maar weer de schuld.
Uit onverwachte hoek kwam ineens de vermoedelijke oplossing. Onze penningmeester Paul: “”Als wij dezelfde waterbol bedoelen; je bevind je daar bij de vinkenbaan met veel mistnetten. Jaren geleden hoorde ik rond de kerst zeer luidruchtige vogels.....Het geluid kwam uit ter plekke weggemoffelde geluidsboxen!!!! Er was verder geen mens te bekennen. In de netten hingen een paar merels en in een kooitje een zeer nerveus barmsijsje. Later kwam ik iemand tegen met meerdere zakjes met vogels aan zijn stuur om die thuis te ringen; voilà vogelwerkgroep Castricum. Tegen alle regels. “
Willen de lieden die zich zouden moeten schamen zich gaan schamen? Foei! Dan kan onze penningmeester tenminste gewoon weer op deze route wandelen, zonder zich om ergernissen te hoeven bekommeren. En hoef ik ook niet meer zo opgefokt te dolen in de natuur.
Oja, dit was een redactioneel en geen forum voor discussie. Allemaal een gezond en natuurlijk 2018. Zelf was ik wel weer geïnspireerd om lekker veel op pad te gaan en hoop dat ook u na het lezen van verslagen en excursieprogramma er weer helemaal klaar voor bent.

Tobias Woldendorp

Agenda ledenvergadering 10 maart 2018

Het bestuur nodigt hierbij alle leden van de afdeling Amsterdam uit voor de algemene ledenvergadering. Deze wordt gehouden op ZATERDAG 10 MAART 2018, AANVANG OM 19.30 UUR, zaal open vanaf 19.00 uur. Adres: kantine van Gedenkpark De Nieuwe Ooster (DNO), Rozenburglaan 5-7. Men kan gratis parkeren. De locatie is bereikbaar met tram 9 en bus 41. Wilt u tussen 19.00 en 19.25 uur arriveren? Om 20.00 wordt het hek gesloten. Koffie en thee zijn gratis.

AGENDA

1 Opening door de voorzitter. Terugblik op 2017

2 Ingekomen stukken en mededelingen.

3 Verslag van de Algemene Ledenvergadering van 11 maart 2017

4 Bespreking diverse jaarverslagen over 2017 (gepubliceerd in Blaadje 2018-1).

5 Minicursussen. Toelichting Martin Camphuijsen.

6 Resultatenrekening 2017 en de begroting over 2018 (gepubliceerd in Blaadje 2018-1) met toelichting van de penningmeester en verslag van de kascommissie over 2016.

7 Verkiezing kascommissie: rooster van aan- en aftreden van de leden van de kascommissie naar de situatie op januari 2018.
Rolf van Arendonk 10-03-2012 10-03-2018
Henny Vriens 09-03-2013 09-03-2019
Finette van der Heide 08-03-2017 08-03-20.

8 Verkiezing van een afgevaardigde en een plaatsvervangende afgevaardigde voor de Vertegenwoordigende Vergadering van de KNNV van voorjaar 20178

9 Verkiezing van een afgevaardigde en een plaatsvervangend afgevaardigde voor de Beleidsraad in het najaar van 2018.

11 Rondvraag.

12 Sluiting.

U kunt tot een week voor de vergadering schriftelijk agendapunten toevoegen. Tijdens de vergadering kan dat ook, tenzij een kwart of meer van de stemgerechtigde aanwezigen zich daartegen verzet.

Verslag Algemene ledenvergadering 11 maart 2017

Kantine Gedenkpark De Nieuwe Ooster, Rozenburglaan 5-7 Amsterdam

Aanwezig: 31 leden hebben de presentielijst getekend; één afmelding.
Notulist: Paul van Deursen

1) De voorzitter Jan Timmer opent de vergadering en blikt terug op het afgelopen jaar, zoals dat is weergegeven in de rubriek “Uit het Bestuur” van Blaadje 01-2017.
Genoemd worden:

- een jaar van een rijk aanbod van lezingen excursies, waar goed gebruik van is gemaakt,
- de succesvolle bus- en pop-up- excursies.
- de stagnerende samenwerking met IVN.
- het Groen Platform van Amsterdam, waar enige aarzeling over is.
- de stand van zaken KNSF-terrein.
- de voortgang van het Ger van Zanenfonds.
- initiatieven voor ledenwerving.
- de succesvolle “Nieuwjaarsborrel”.
- de wens tot statutenwijziging.
- Joost Kazus en Hetty Litjens worden bedankt voor hun inzet resp. voor de statutenwijziging en het Parkenoverleg.

2) Er zijn voor deze vergadering geen relevante stukken binnengekomen.
3) Het verslag van de vorige algemene ledenvergadering wordt goedgekeurd.
4) De diverse jaarverslagen van de werkgroepen (gepubliceerd in BLAADJE 01-2017) worden besproken met speciale dank aan de werkgroepleiders en aan de redactie en verzorger van BLAADJE.
5) De penningmeester a.i. geeft een toelichting op de gepubliceerde Resultatenrekening en Balans. E.e.a. geeft een gunstig beeld geeft van de financiële situatie van de vereniging. De kascommissie doet verslag en de begroting voor komend jaar wordt gepresenteerd. De vergadering verleent décharge.
6) De vergadering herbenoemt Finette van der Heide als lid van de kascommissie. Voor komend jaar zal deze bestaan uit Rolf van Arendonk, Henny Vriens en Finette van der Heide.
7) De termijn van Jan Timmer als bestuurslid i.c. voorzitter wordt voor de statutaire periode van 4 jaar door de vergadering met algemene stemmen en applaus verlengd. De overige bestuursleden zetten hun termijn voort.

8) Jan Timmer en Christiane Baethcke worden gekozen als afgevaardigde en plaatsvervangend afgevaardigde naar de Beleidsraad voorjaar 2017.
9) Jan Timmer en Paul van Deursen worden gekozen als afgevaardigde en plaatsvervangend afgevaardigde naar de Beleidsraad najaar 2017.
10) De afdracht aan de Landelijke Vereniging is licht verhoogd. De contributie van onze vereniging blijft onveranderd.
11) Er zijn geen punten voor de rondvraag.
12) De voorzitter sluit af met een bloemetje voor Riet Vogel voor haar inzet.

Jaarverslag paddenstoelenwerkgroep 2017

2017 was door de vele regen en moderate temperatuur geen geweldig jaar voor zonaanbidders en strandvakantiegangers, maar wel een super paddenstoelenjaar. De paddenstoelliefhebbers werden gecompenseerd voor het bijzonder slechte paddenstoelenjaar 2016. De werkavonden op maandag werden wisselend bezocht. Wij bevinden ons in een experimentele fase en proberen zowel leden die macroscopische en leden, die microscopische determinaties willen uitvoeren, in dezelfde groep te houden. De definitieve vorm van de paddenstoelenwerkgroep ligt nog niet vast, wellicht gaan wij die avonden alsnog splitsen in macroscopische en microscopische determinatiebijeenkomsten. Heel fijn is, dat een aanvraag bij het Ger van Zanenfonds voor een voucher voor een microscoop is gehonoreerd. De microscoop, een Euromex BioBlue BB.4260 is inmiddels al aangeschaft. Wij gaan deze winter dan ook een cursus microscopie houden; er zijn voldoende aanmeldingen voor. Cor Ooms en Lida den Ouden gaan mij daarbij ondersteunen.

Onze paddenstoelenexcursies waren ook ook dit jaar weer goed tot zeer goed bezocht. Ik heb in 2017 met uitzondering van de excursie naar het Koningshof samen met Alfons Vaasen alleen ‘pop-up’ paddenstoelenexcursies gehouden, debet aan de onvoorspelbaarheid van het voorkomen van voldoende paddenstoelen voor een geslaagde excursie in het jaar ervoor. Voor 2018 heb ik het voornemen, een mix van tevoren geplande opbel excursies en ‘pop-up’ excursies te houden.

Het paddenstoelenseizoen 2017 begon al goed. Zelfs in het voorjaar, dat de jaren ervoor zonder uitzondering zeer droog was, viel voldoende neerslag voor leuke voorjaarssoorten. In april hadden wij al een kleine maar zeer geslaagde bekerzwammenexcursie. Wij konden voor de eerste keer een Morielje-excursie houden. Er volgde een warme vochtige juli, wij bezochten 2 begraafplaatsen en vonden

grote hoeveelheden mycorrhiza-soorten. Op begraafplaats De Nieuwe Ooster konden wij tot onze verrassing drie soorten heksenboleten noteren. Dat is voor Amsterdam toch wel heel bijzonder. Ook vond ik hier samen met Els Trautwein een in Nederland uiterst zeldzame Haagbeukrussula, een soort die maar van twee andere plaatsen bekend is. Deze soort vonden wij later in het jaar ook op een excursie bij de sportvelden naast de Radioweg, in grote aantallen. Dat is natuurlijk hemelsbreed niet zo ver ervandaan. Wij bezochten Landgoed Elswout en hielden ook weer een excursie in de Bretten. In november hielden wij voor het eerst een wasplatenexcursie, op het strandje van de Stichtse brug bij Blaricum. Alles bij elkaar kwamen wij op tien paddenstoelenexcursies.

De feestelijke afsluiting met diverse fotopresentaties en lekkere hapjes en drankjes was weer zeer goed bezocht en gezellig als altijd. Traditiegetrouw had Ans Schonewille ons blij gemaakt met een zelfgebakken appeltaart en wij proostten op de ‘gewonnen’ microscoop.

Christiane Baethcke

Houtknotszwam; foto’Hanny van Wijgerden

Gesteelde stuifzwammen; foto’Hanny van Wijgerden

2017 KNNV 11-26 Middenduin Zuid-Kennemerland Overveen, Duinlustweg (met P)

o.l.v. Lies Gezang, die waarnam voor Ria Simon

Ondanks een slechte weersvoorspelling maakten we met zijn zessen een heerlijke wandeling met veel zon in een fraai, druk bezocht gebied met enkele nostalgische villa's tegen een hoog duin. We begonnen met de blauwe route, gingen over op de rode en onder de spoorlijn door naar het Kraansvlak met fraai uitzichtpunt en informatieve foto-installatie over de Wisenten.

Weinig paddenstoelen te bespeuren, maar wel een groepje fraaie Gesteelde stuifzwammetjes, rechts, aan het begin van het pad naar het Kraansvlak. Daar grazen Wisenten op een afgesloten terrein met enkele Schotse hooglanders en Konikpaarden: geen van alle te zien, maar wel enkele herten in de verte, aan de overkant van het mooie meertje van Burdet, waar we een groepsfoto maakten. Een stukje verder door komen we over een groene, drassige vlakte weer bij een mooi uitzichtpunt van de Zanderij.

Op een stukje hout vonden we nog een eenzame aangevreten Houtknotszwam met pissebedden en een slakje; ergens een wijde kring verse Nevelzwammen; nog een paar redelijk uitziende houtzwammetjes, waaronder de Gele korstzwam, een afgezaagde stronk vol Echte tonderzwammen en nog een groepje Kale inktzwammen in het gras. Hier en daar nog een schuchter bloempje en diverse bessen, en een grote nog bebladerde struik vol Kardinaalsmutsen. Spaanse aken lichtten op met hun goudgeel blad, evenals nog veel beuken. Een bijzonder fraaie stam deed ons gissen naar de boomsoort, bleek aan het onderliggend blad te zien een Paardenkastanje. Maartje wist ons te vertellen over het verschil tussen Mannetjes-, Wijfjes- en Stekelvarens: de eerste hebben afgeronde punten aan het blad van de 2e orde, bij de Wijfjesvaren is het blad van de 2e orde diep ingesneden, en de Stekelvaren heeft daar gepunt blad. In een sloot zagen we een paartje Krakeenden met meerdere Wilde eenden en ergens een heen en weer vliegende Buizerd. Terug van Overveen naar Haarlem met de bus i.v.m. werkzaamheden aan het spoor en vandaar terug met de trein. We bleken maar 8,5 km te hebben gelopen, maar waren zeer voldaan over deze dag.

Hanny van Wijgerden

Kabouters en korsten

14 november 2018 Hefstwandeling Amsterdamse Bos

Dinsdag 14 november begon met morgenrood. Inderdaad kregen we om kwart voor één water in de sloot. Daarvoor had het aanvankelijk gunstige herfstweer maar liefst 18 KNNV-ers naar de roze bladige Fladderiep in het Amsterdamse Bos gelokt.
Ria Simon zou met ons de jaarlijkse herfstwandeling maken, waarbij we naar alles gingen kijken wat we tegenkomen. Vorig jaar moest ze het met drie excursiegangers doen; toen regende het.
Helaas was zij nu verhinderd en had ze de leiding overgedragen aan Christiane Baethcke, ook al zo'n paddenstoelendeskundige!
Direct achter het bezoekerscentrum begint het kabouterbos, met veel dood hout. Kinderen kunnen er aan die sprookjesfiguren gewijde speurtochten maken. Vliegenzwammen, om op te wippen, waren er nu niet, wel enkele kabouterdeurtjes

Daar heb je de kabouters; foto Frans van der Feen

onderaan een paar bomen. We zagen voor het gebouwtje al ouders met een heel stel kinderen met rode puntmutsen.

Mooie score

Voor de fraaie herfstkleuren had ons gezelschap weinig oog – dat ervoeren we meer als decor – want aller aandacht was op de grond gevestigd: wie vond de eerste paddenstoel.

Dat speurwerk leverde na aanvankelijk even wat zoeken maar liefst 55 soorten op, door Miriam nauwkeurig genoteerd op de waarnemingenlijst.

Het begon met verdroogde Paarse korstzwammen op een boomstronk. Korstzwammen hebben geen buisjes en geen plaatjes. Er zat ook nog een Zwarte trilzwam op.

Eén van de deelnemers vond een grote Berkenzwam. Zoiets werd in het verleden wel als speldenkussen gebruikt.

Op een andere stronk een aantal Waaierkorstzwammen; die zitten met een kleine punt vast.

In het bos; foto Hanneke Waller

Echt en Imperfect
Er wordt een takje gevonden met een Echt judasoor. Dat ‘echt’ moet er voor, want je hebt ook nog een Vals judasoor en een Viltig judasoor. Die echte is in ieder geval eetbaar, bijvoorbeeld in Chinese gerechten.
Tussen het afgevallen blad worden enkele Grijze koraalzwammen ontdekt en in de schaduw van een bemoste stronk heeft een Knolhoningzwam zich verstopt. Veel minipaddenstoelen hier ook, o.a. een Suikermycena. Door de loep zie je ‘suiker’ op z’n hoedje.
Naar aanleiding van de vondst van Meniezwammetjes gaf Christiane nog voorlich ting over de voortplanting. Er zijn twee duidelijke stadia bij deze ascomyceet. Eerst manifesteert het zich in de vorm van lichtroze vlekjes op hout (Imperfect). Er worden talloze ongeslachtelijke sporen gevormd, conidia. Het tweede stadium bestaat uit donker rode wratjes, die de sporenzakjes dragen.

Zakje
Telkens vinden deelnemers paddenstoelen en komen er mee bij Christiane. Er is er een gevonden die donkersporig is: het is dus geen mycena. Hij heeft franje aan de hoed: een Franjehoed.
Een omgevallen boomstam zit vol ‘wratten’. Het is de Roestbruine kogelzwam. Een hele leuk is het Gekarteld leemkelkje, een zakjeszwam. Bij die soorten springen de sporen, als ze rijp zijn uit het zakje.

Spekzwoerdzwam; foto Frans van der Feen

Scherpe Scheplzwams; foto Hanneke Waller

We noteren een Paarse satijnvezelkop, een Bittere kaaszwam (op een tak; later wordt nog een kaaszwam gevonden, de Sneeuwwitte, die zurig smaakt), Peksteel, Scherpe schelpzwam, Gele korstzwam, Korstvuurzwam, Houtskoolkogelzwam, een Echte tonderzwam, Glimmerinktzwam, Witte bultzwam, Klontjestrilzwam, Dodemansvingers, een Grote kale inktzwam, Roetkleurige hertenzwam.

Bloed!
Een Kogelhoutzwam kun je herkennen door hem door te snijden: dan zie je concentrische ringen. Een volgende paddenstoel moet weer met een loep bekeken te worden, waarna de conclusie is dat hij grote poriën heeft, dus een Winterhoutzwam is, in tegenstelling tot de Zomerhoutzwam.
Een Helmmycena heeft witte plaatjes en je herkent hem aan de dwarsverbindingen tussen die plaatjes.
Mirjam juicht als we een Bloedsteelmycena vinden. Het is een grote, want die groeit op hout; de kleine vind je op de grond. Ze demonstreert hoe het gebroken steeltje 'allemaal bloed' op haar hand stempelt.
Op weer een andere omgevallen boomstam treffen we een Oranje aderzwam (voelt een beetje slijmerig).
Van de Spekzwoerdzwammen die we zien krijg je trek, maar de Ziekenhuiskorstzwam stinkt!

Klontjestrilzwam; foto Frans van der Feen

Een grote groep Grijze buisjeszwammen op de zijkant van een gevallen boom wekt ook al de eetlust op, want ze ruiken echt lekker naar paddenstoel.
Inmiddels is ons gezelschap uitgedund. Het is waterkoud en daar is niet iedereen op gekleed. We eindigen met een elftal deelnemers.

Loep onmisbaar

Als je wilt genieten van de prachtige vormen van paddenstoelen is een loep onmisbaar, en dan liefst eentje met licht. Verschillende excursiegangers beschikken over zo'n vergrootglas. Dan zie je de ring op het Bundelmosklokje of de bijzondere structuur van de Rose raspzwam.
Een andere mogelijkheid is een foto maken en dan op je toestel het beeld inzoomen.
Hanneke ontdekte ook nog een aantal Groene schelpzwammen met hun oranje steeltjes.
Echt grote paddenstoelen hebben we niet gezien. Ook de Franjekelkjes zijn zeer klein en zien er zonder loep uit als wat onduidelijke witte vlekken.
Zo hadden we dankzij de KNNV/Christiane weer een mooie natuurbeleving deze dag.

Frans van der Feen

Jaarverslag Blaadje

Blaadje 2017 stond veel minder dan in de twee jaar daarvoor in het kader van Eli Heimans. Maar toch! Het was dit jaar het jaar van de laatvlieger en de koekoek. Traditiegetrouw telde 2017 vier Blaadjes, ook dit jaar weer prachtig vormgegeven door landschapsarchitect Rob van Dijk. De dikten liepen evenwel drastisch achteruit, waren de eerste twee nog 36 pagina's. de laatste van het jaar moest het doen met slechts 20 pagina's. We hopen dat er in 2018 dus weer meer geschreven gaat worden over de schoonheid van de natuur.

Ook dit jaar zijn we weer veel dank verschuldigd aan het huidig bestuur en oud bestuurders, als Geert Timmermans en Hein Koningen, die elk kwartaal weer veel pagina's wisten te vullen, maar ook dit jaar aan actieve leden, in het bijzonder Frans (tekst, foto's) en Loes (foto's) van der Feen, Marga Coesèl , Erik Zevenhuizen , Edo Goverse en Jan Willem Wertwijn. Dank!

Namens de redactie, Tobias Woldendorp

BALANS 31 december 2017 KNNV AMSTERDAM

	2017	2017
	ACTIVA	**PASSIVA**
Inventaris en voorraad		
Microscoop Ger van Zanenfonds	€ 500,00	
Boekenbon	€ 40,00	
Tuinieren voor (wilde) dieren		
Postzegels	€ 262,40	
SUBTOTAAL activa	**€ 802,40**	
Liquide middelen		
Boekenpot 2e hands	€ 146,65	
Kas(kleine pot)	€ 144,63	
Betaalrekening ING	€ 2.472,91	
Spaarrekening ING	€ 20.000,00	
SUBTOTAAL activa	**€ 22.764,19**	
TOTAAL ACTIVA	**€ 23.566,59**	
Ger van Zanenfonds		€ 500,00
Voorschotten excursie Eifel 2018		€ 1.780,00
TOTAAL passiva		**€ 2.280,00**
VERMOGEN		**€ 21.286,59**
	€ 23.566,59	**€ 23.566,59**

Rooster van aan- en aftreden Bestuursleden KNNV-Amsterdam 2018

Naam	Functie	Aangetreden	Af te treden
Jan Timmer	Voorzitter	10-03-2007	10-03-2021
Christiane Baethcke	Waarn secretaris	02-10-2015	02-10-2019
Paul van Deursen,	Penningmeester a.i.	09-03-2013	08-03-2020
Martin Camphuijsen	Algemeen Bestuurslid	11-11-2017	11-11-2021

Jaarverslag bestuur 2017 KNNV Amsterdam

Het bestuur is zesmaal bijeengekomen voor wat betreft de reguliere bestuursvergaderingen.

De Vertegenwoordigende Vergadering in april werd bezocht door Jan. De Beleidsraad in november werd afgezegd omdat we op dat moment zelf een ledenvergadering (m.b.t. statutenwijziging) hadden.

Een van de eerste dingen na de ledenvergadering van 2017 was dat er een compromis werd bereikt over het Ger van Zanen fonds en dat dit compromis ook werd bekrachtigd door het landelijk bestuur. Hierna kreeg de Ger van Zanen commissie gestalte met vanuit de afdeling de afgevaardigden: Geert Timmermans en Henry Hooghiemstra. Samen met Bart Heijne als vertegenwoordiger van het landelijk bestuur, hebben zij dit verder opgezet. In september ging het van start en de aanvragen voor projecten konden tot november worden ingediend. De commissie heeft vervolgens aan de hand van de gezamenlijk vastgestelde criteria, het beschikbare bedrag van 5000 euro (per jaar) zo goed mogelijk trachten te verdelen. Het principe is dat een afdeling voor een project een of meerdere vouchers ter waarde van 500 euro kan aanvragen. Aan de hand van de afgesproken criteria verdeelt de commissie dan het geld over de aanvragen. Geert en Henry worden hartelijk bedankt voor hun inzet hiervoor.

Half maart werd er een bijeenkomst van bestuur, werkgroepen en de samenstellers van het excursie programma georganiseerd, met als doel een manier te vinden meer mensen bij de KNNV te betrekken. De initiatiefnemer van de avond was Michiel Kroon en hij wordt hier ook voor bedankt. De avond zelf was weliswaar niet direct een groot succes, maar gezien de opkomst en de reacties vonden wij als bestuur dat we van dit momentum gebruik moesten maken. Hieruit ontstond het idee een serie minicursussen te organiseren met als doel meer mensen voor de KNNV te interesseren. Deze activiteit heeft veel energie gekost. Niet alleen van het bestuur, maar ook een flink aantal, dat daaraan een bijdrage heeft geleverd. Gelukkig kregen we versterking van Martin Camphuijsen, die met groot enthousiasme een belangrijk deel van de organisatie van dit alles op zich heeft genomen. Deze minicursussen zijn vooral gericht op niet leden en leden die recent lid zijn geworden. Inmiddels zijn er enkele minicursussen gegeven en geëvalueerd en staan er veel meer op stapel. Omdat een en ander geld kost is er ruimte gemaakt in de begroting voor 2018. Daarnaast is er een voucher van 500 euro van het Ger van Zanen fonds toegekend aan het project.

De excursiecommissie bestaande uit Geert Timmermans en Hein Koningen heeft ook dit jaar weer een mooi excursie- en lezingen programma gepresenteerd. Hiervoor onze dank.

Er waren afgelopen jaar wederom twee bus excursies. Beide excursies ware heel succesvol. Voor het eerst waren er voor een excursie meer aanmeldingen dan plaatsen. Momenteel staat een meerdaagse bus excursie in mei naar de Eifel op stapel.

Blaadje is dit jaar weer vier maal uitgekomen. Tobias en Rob worden hier weer voor bedankt.

Naast de algemene ledenvergadering van 10 maart 2017, zijn er nog twee ledenvergaderingen geweest. In de eerste vergadering werd Martin Camphuijsen verkozen tot bestuurslid. Verder stonden de vergaderingen in het teken van een statutenwijziging. Rechters hebben namelijk de laatste tijd de neiging in rechtszaken een partij niet meer ontvankelijk te verklaren indien niet in de statuten expliciet vermeld is dat zij zich met juridische middelen kunnen verweren. Het voorstel voor de wijzigingen, afkomstig van Joost Kazus, werd op beide vergaderingen unaniem aangenomen. Joost wordt bedankt voor zijn deskundige advies.

Hetty Littjens heeft voor ons gedurende een groot gedeelte van het jaar de honneurs waargenomen bij het parkenoverleg. Zij heeft daar iedere keer zeer consciëntieus verslag van gedaan. In de loop van het jaar werd deze rol overgenomen door Martin Camphuijsen. Hiervoor onze hartelijke dank.
Tot slot. Het ledenaantal is in 2017 gestegen van 283 tot 299 leden. Dit is in lijn met de landelijke toename in leden. Het is overigens wel zo dat er gedurende een jaar nogal wat fluctuaties in het ledenbestand optreden, maar met deze cijfers lijkt het toch de goede kant op te gaan.

Jaarverslag Werkgroep Vissen, Amfibieën en Reptielen

In 2017 zijn door de werkgroep verschillende inventarisaties georganiseerd c.q. bijgewoond.
Op 31 maart is mee geholpen om in Waterland eiafzetplekken (broeihopen) aan te leggen. Op 1e Paasdag is de dijk bij Scharwoude geïnventariseerd op ringslangen. *“Het is droog, maar veel te guur. We wagen het erop omdat er wat blauwe gaten in het wolkendek vallen. Onderweg zien we veel weidevogels en ganzen.*

En een groep van acht hazen die achter elkaar rennen. Bij het sluisje breekt de zon door! Helaas blijft het gras nat en is de zon snel weer verdwenen. De enige waarneming op herpeto-gebied is een eitje van een kleine watersalamander. Het is tenslotte Pasen". Vorig jaar is op **12 april** een geslaagde heikikker- en grote modderkruiperexcursie gehouden in polder Zeldert en **vrijdagavond 7 april** is dit herhaald. Op zicht werden wat tiendoornige stekelbaarsjes, een zeeltje en een enkele gewone pad en kleine watersalamander, gezien. Iets vluchtte de modder in en kon worden opgeschept: raak, een heikikker-man! Ook werd er een grote modderkruiper gespot en gevangen! Iedereen, inclusief twee jonge agrariërs uit de buurt die poolshoogte kwamen nemen wat een groep met lampen aan doen was, konden de dieren goed bekijken. Voor de meeste deelnemers was het nieuw, zo'n grote modderkruiper. In de sloot werden nog twee heikikkers gezien, evenals enkele eiklompen, kleine watersalamanders en subadulte groene kikkers. Een bastaardkikker werd gevangen ter determinatie. We besloten deze locatie te laten voor wat het was en de meerderheid ging naar huis. Met een klein gezelschap en onder leiding van boswachter ecologie Natuurmonumenten Tim van den Broek zijn we naar Coelhorst gegaan. Vrij snel werd de eerste grote modderkruiper gezien, maar deze reageerde snel op het licht of trillingen van de groep. Later zijn nog twee grote modderkruipers gezien. We hoopten op meer. Wellicht was de dag niet warm genoeg voor meer activiteit. In de sloten zaten wel erg veel kleine watersalamanders, een enkele groene kikker en een amplex bruine kikker. Ook is tweemaal een mannetje driedoornige stekelbaars gezien.

Zaterdag 6 mei, 13.00 uur verzamelde zich twintig personen om de Limitsche Heide en de Nieuw Bussummerheide te inventariseren op amfibieën en reptielen. Na een paar zeer koude dagen was het weer op 6 mei perfect reptielenweer; zonnig, 18 graden Celsius en een matige wind (2 à 3 Bft). Gestart werd op de parkeerplaats (hoek Nieuwe Bussummerweg/Langerhuizenweg). De volgorde van inventarisatie was Nieuw Bussummerheide, Naarderweg ter hoogte van de ecopassage overgestoken naar de Limitische Heide en op de terugweg naar de parkeerplaats opnieuw rondgekeken op de Nieuw Bussummerheide. In totaal drie uur gezocht. Een klein groepje heeft daarna nog even op de Vliegheide (Bikbergen) gekeken waar vier levend barende hagedisjes zijn gezien. Met de groep zijn op de Limitische Heide; 37 zandhagedissen (♂, ♀ en subadulten) en 4 levendbarende hagedissen gezien en op de Nieuw Bussummerheide 10 zandhagedissen (♂, ♀ en subadulten) en 9 levendbarende hagedissen. Van de zandhagedissen zijn verschillende keren foto's gemaakt. Van de levendbarende hagedissen minder, uiteindelijk is één subadult exemplaar gevangen en gefotografeerd. Op de Limitische Heide is nog op een geschikte plek gegraven naar oude eidoppen van zandhagedis (1 exemplaar gevonden).

Het gecombineerde zoogdier-visweekend 8-10 september met twintig deelnemers in Waarland was zeer geslaagd. Vrijdag- en zaterdagavond is er met zaklamp gezocht naar o.a. vissen te Geestmerambacht, Ringvaart, Dirkshorn en bij Schagen. De rivierdonderpad is aangetoond in de drie plassen. De riviergrondel in de Ringvaart, Waarland, is ook vermeldenswaardig. Zaterdag met schepnet De Weelen (Staatsbosbeheer) bemonsterd. De meest gevangen vis was bittervoorn, gevolgd door een nieuwkomer: marmergrondel. Vangst kroeskarper tijdens onweersbui maakt de lijst compleet. Bij Enkhuizen, het gemaal en IJsselmeer, is de Pontische stroomgrondel gevangen. Zondag na opruimen met zegen gevist op zee. Altijd bijzonder zoutwatervissen te vangen. Een fraaie vangst bij elkaar en veel bekijks natuurlijk. Een goede afsluiting van een geslaagd weekend.
Op vrijdagavond 22 september en 6 oktober is er langs het Omval-Kolhorn Kanaal (tussen Noord-Scharwoude en Kolhorn) met zaklamp gezocht naar vissen. Gezien zijn onder andere rivierdonderpad. Het jaar is op **18 november** afgesloten met een schepnetexcursie naar de Koopmanspolder bij Andijk.
Alle inventarisatiegegevens van 2017 zijn via Telmee.nl doorgegeven en van alle activiteiten zijn verslagen gemaakt. Deze verslagen en beelden zijn te downloaden via: http://www.ravon.nl/Forum/tabid/67/aff/34/Default.aspx
In 2018 worden er weer verschillende excursies georganiseerd. Het programma wordt in Blaadje bekend gemaakt

Geert Timmermans

Zandhagedis Limitische Heide; foto Kees Dekker

Het kanaal bij nacht 22 september;foto: Nico Jonker

Naar het Lauwersmeer

Onze najaarsbusexcursie leidde dit keer naar het Lauwersmeergebied, immers bij uitstek rond deze tijd de plek waar je veel overwinterende trekvogels kunt vinden. Die 21e oktober begon met regenachtig weer en toen we via de afsluitdijk in Harlingen waren aangekomen voor een koffie- met cakestop liepen we door de regen. Het restaurant ligt aardig aan de haven met zich op uitvarende schepen. Leuk om er even een kleine ronde te lopen.

Door het Friese land met zijn kleine dorpjes met karakteristieke kerktorens, langs fraaie kop-hals-rompboerderijen reden we langs natte velden, veel weiden met schapen, uien op een akker, bergen suikerbieten, richting Paesens en Moddergat. Onderweg veel (vooral Kok)meeuwen, Kieviten, Kraaien, Buizerds en tientallen Grote zilverreigers.
Paesens en Moddergat zijn twee kleine vissersdorpen aan de Waddenzee, met beiden in de 19e eeuw een grote vissersvloot. In de nacht van 5 en 6 maart 1883 vergingen 17 blazers en aken, waarbij 83 dorpelingen het leven lieten, een kwart van de bevolking.
Nog steeds is de visserij een belangrijke bron van inkomsten, maar de schepen liggen nu in de haven van Lauwersoog.

Rrot
Door de ophoging van kwelders is buitendijks een polder ontstaan en hier gingen we vogels kijken.
Toen we de Waddendijk over waren geklommen stonden we direct al tegenover een uitgestrekt veld met keffende Brandganzen en Rotganzen (rrot-rrot roepen die) en zelfs een enkele Witbuikrotgans.
Via enkele weggetjes kon je hier een stuk de zee inlopen.
Plotseling daalde een hele zwerm vogels neer in het struweel. Opgetogen constateerden we dat het ruim 25 Strandleeuweriken waren, met hun opvallende zwart/gele tekening op het gezicht!
Verscheidene excursiegangers hadden een telescoop meegesjouwd, zodat ook in de verte een Bontbekplevier kon worden ontdekt, ook spotten we een Bonte strandloper. Op een afstand zag het zwart van de Scholeksters. Ook werden in de verte Wulpen gezien. Veel Bergeenden ook.
Wildplassen vinden de meeste deelnemers geen optie in dit open gebied, zodat besloten werd een sanitaire stop in te lassen bij de veerhaven.

Zwarte zwanen
Toen werd koers gezet naar Ezumakeeg. Hier konden we kiezen voor de kijk heuvel, 550 m in noordelijke richting lopen of de vogelkijkhut, 850 m in zuidelijke richting lopen.
Een te laat vertrek uit Paesens en de sanitaire omweg beperkten onze tijd.
Snel dus maar naar de kijkheuvel, waar we Slobeenden zagen en veel onduidelijke eenden: dat bleken Smienten, die nog niet gekleed waren op een ontmoeting. Er werd een Pijlstaart ontdekt, verder Krakeenden, een Oeverloper en een Wintertaling.
Veel te zien dus, maar ja, misschien zie je in de vogelkijkhut nog wel meer… Snel daarheen dus.
We meenden ook even Baardmannetjes te horen, maar we zagen ze niet.
Inmiddels was het lekker zonnig geworden!
De vogelkijkhut was niet berekend op tientallen vogelaars; bovendien hielden de vogels zich daar verder weg op. Wel was het daar leuk om een Slechtvalk te ontdekken op een eilandje, tussen twee Blauwe reigers in. Een paartje Zwarte zwanen deed een dansje en op een ander eilandje werd een Waterpieper ontdekt. Iets verderop hield een troep wilde paarden zich op. Een aantal jaren geleden maakten we mee, dat die plotseling voor de vogelkijkhut langs door het ondiepe water galoppeerden.

Zilver
Toen we wegreden vloog nog een Torenvalk op. In een veld hield nog steeds een Ree zich op. We begaven ons nu naar een Rijsbos ten zuiden van het Lauwersmeer. Vanaf een uitkijkpunt zagen we een rijtje Aalscholvers zitten, Grauwe ganzen en hier scharrelde de zoveelste witte reiger rond, zilver in het zonnetje!
Je kon hier ook nog een ‘vogelwandeling’ maken, waardoor we de Roerdomp die

Strandleeuweriken kijkens; foto Loes van der Feen

Een paartje pijlstaart; foto Roely Bos

De haven van Harlingen; foto Loes van der Feen

Een veld vol brandganzen en rotganzen; foto Loes van der Feen

'daat zitten ze'; foto Roely Bos

Het Pannenkoekschip; foto Loes van der Feen

ineens elders tevoorschijn kwam misten. Wel hoorden we in het bos Roodborsten en Staartmezen.
Enkele wandelaars hadden op één plek een aantal paddenstoelen gevonden, een Wimperzwam (door de loep zie je zijn wimpers), een Oranje dwergmycena, een Rookzwam en verderop Geweizwammetjes.
Op een gevonden tak was een Papierzwam gegroeid. We zagen daar ook nog een Donsvoetje.

Omrijden
Toen werd het tijd voor het traditionele 'diner'. We gingen daarvoor naar Dokkum. 'Rijdt de bus altijd over die smalle weggetjes?' vroeg iemand die voor het eerst mee was.

Ja, want zo bereik je met de excursies de leukste plekken.
In Ee moesten we omrijden, een volgende weg was alleen voor fietsers en een derde hindernis was een weg die verboden is voor vrachtwagens en … bussen ….
Via smalle wegen en weggetjes met bijzondere Frieze namen (Peerdepadsje, Stienfeksterwei, Kouwereed) belandden we toch in Dokkum, waar pannenkoekenschip 'Stadt Dockum' op ons lag te wachten.
Ze hadden er geen groene thee, geen donker bier (alleen gewoon), maar de pannenkoeken waren verrukkelijk!
Wij hadden het geluk aan een tafel te zitten die het eerst bediend werd, want de opdracht om in korte tijd 45 mensen van pannenkoeken te voorzien was iets te groot.
En toen moesten we allemaal nog één voor één betalen….
De eerstbetalenden konden mooi nog even luchten en een wandelingetje maken door oud Dokkum met leuke bruggetjes, grachtjes en steegjes.

Groengrijs
Door de donkere polders reden we terug en bij Almere werd het tijd om Erik Jungen te bedanken voor zijn geweldige chauffeursdienst. Christiane overhandigde hem in dank een cadeaubon en bedankte ook Jan Timmer, die een en ander had georganiseerd.
Erik maakte van de gelegenheid gebruik om te vertellen over de organisatie Groengrijs, die met vrijwilligers mensen vervoert van sociaal maatschappelijke organisaties met een krappe beurs.
Groengrijs rijdt inmiddels met 4 bussen rond, die zo min mogelijk het milieu belasten. Er zijn zelfs gesprekken gaande voor een elektrische bus.
De bus waarmee we vandaag reden heet 'Piet', genoemd naar de bioloog Oosterveld, een kennis die erg gecharmeerd is van de aanpak en bij zijn dood ook een legaat voor Groengrijs heeft nagelaten.
Een andere bus heeft men de naam Eberhard gegeven.

Om tien uur waren we op Sloterdijk en konden we dankbaar terugkijken op een gezellig uitstapje. Enkele KNNV-ers werd nog naar station Zuid gebracht; andere deelnemers moesten zo laat op de avond nog in Haarlem zien te komen.

Frans van der Feen

Jaarverslag plantenwerkgroep 2017

De werkgroepavonden werden goed bezocht: gemiddeld 7 deelnemers: gelijk als in 2016. Dit jaar hebben we op de valreep 2 nieuwe deelnemers mogen begroeten. Net als vorig jaar waren er op de werkgroepavonden veel materiaal en liep de avond regelmatig uit tot wel 23:00. Er is twee keer met de Heukels met de hele groep stap voor stap gedetermineerd. Dit beviel goed en zal volgend jaar vaker worden gedaan.

De plantenwerkgroep heeft op zes maandagen een hok in Bovenkerk en de Poel geïnventariseerd. In totaal zijn er 355 soorten planten gevonden. Dit is een uitstekend resultaat.

Er zijn 7 streepexcursies georganiseerd. Een streepexcursie is een inventarisatie van alle plantensoorten die in een vierkante kilometer voorkomen. De opkomst was goed, gemiddeld 8, van 5 tot 13 deelnemers. Gemiddeld werden er 222 plantensoorten gevonden.
De waarnemingen worden met een smartphone vastgelegd. Bij elke waarneming worden naast de soortnaam, automatisch de locatie en tijd nauwkeurig vastgelegd. Binnen een dag zijn de waarnemingen op internet te zien. De looproute, de gemaakte foto's zijn dan te bekijken. Ook is te vinden welke soorten voor het hok nieuw zijn.

Zondag 30 april Hilversum Nimrodpark. Opkomst 9. Er zijn 169 soorten genoteerd.
Het Nimrodpark is een villawijk met zwaar geboomte en een stuk Spanderswoud. Vooral de schrale bermen hadden leuke soorten. Veelal dwergsoorten zoals klein bronkruid, kleine leeuwenklauw en Deens lepelblad maar ook gewone vogelmelk, knolboterbloem en sneeuwwitte veldbies (Luzula nivea).
Zondag 14 mei en zondag 3 september Diemen Centrum. Opkomst 8 resp. 6. Gevonden 178 resp. 243 soorten, samen 309. Dit is altijd al een gevarieerd hok geweest. Na vele veranderingen in de afgelopen 25 jaar is nu in het hok te vinden: een vooroorlogse wijk, een jaren 80- buurt en wordt er momenteel veel nieuwbouw uitgevoerd. Daarnaast treffen we een spoordijk, veenweide, sportparken, een begraafplaats en het spoor begeleidende volkstuinen. Ondanks een voorjaars- en najaarsexcursie is maar een klein deel van het hok gedaan. Daarom is er aanvullend gestreept waardoor er dit jaar in het hok 372 soorten zijn gevonden. Vanaf 1990 zijn er hier in totaal 532 soorten gevonden

Zondag 11 juni Beverwijk - Wijkeroogpark Opkomst 6. Er zijn 214 soorten gevonden.
Het hok bevat een groot parkeerterrein, een spoorlijn en een snelweg en bestaat verder uit park met een volkstuincomplex en een industriewijk. Veel bijzondere soorten als slangenlook, Frans walstro, behaard breukkruid en laksteeltje.

Zondag 9 juli Duivendrecht Opkomst 5. Het resultaat was 239 soorten
Het hok bestaat uit een weg met vooroorlogse bebouwing met daaromheen nieuwbouw. Een oude weersloot waar je een achterom zou verwachten leverde leuke soorten op zoals grote boterbloem en watergentiaan. Ook een leuke vondst was heelblaadjes midden in een parkeervak.

Zondag 20 augustus Amsterdamse Zuidas Opkomst 13. Gevonden 271 soorten
De excursie begon in de Prinses Irenestraat omdat deze straat altijd door de onkruidbestrijding werd overgeslagen. Het bleek dat de straat net was herbestraat en de oude stadse vegetatie volledig was verdwenen. Dat was jammer maar er was ruime compensatie. Wat nu gevonden werd, was een keur aan ruderale soorten zoals blauw walstro, Noorse ganzerik, papegaaienkruid, wilde sorgo, draadgierst, zomerfijnstraal, boekweit en geelrode naaldaar. Een oever was natuurvriendelijker gemaakt en dat leverde heelblaadjes, moeraszuring, beekpunge, rode watereprijs en gevleugeld helmkruid op.
Er werd aan de andere kant van de A10 veel verwilderingen gevonden van voormalige inzaai zoals geluksklavertje, bolderik, inkarnaat- en Perzische klaver, Linaria maroccana en Linum grandiflorum.
Op de valreep werd een grote groeiplaats van roomse kervel ontdekt. Dat was om 17:30. De excursie liep door de vele bijzonder vondsten bijna twee uur uit.

Zondag 17 september Wijk Gein in Amsterdam Zuidoost. Onder leiding van Hanneke Waller. Er zijn 239 soorten gevonden. Er was een afwijkende cyperzegge gevonden, de tweede vondst in Nederland. De vondst is zo bijzonder dat op verzoek van het Rijksherbarium later vers materiaal is verzameld voor DNA onderzoek. We wachten met spanning op de resultaten.

Met vriendelijke groeten,

Peter Wetzels
Districtscoördinator Floronafdeling Groot-Amsterdam
www.floronamsterdam.nl & www.floron.nl

Martin Camphuijsen nieuw bestuurslid KNNV Amsterdam

Nu ik dit jaar ben toegetreden tot het bestuur van de KNNV Amsterdam is mij gevraagd iets meer over mijzelf te vertellen. Graag maak ik van deze gelegenheid gebruik om mijzelf en een aantal van mijn huisgenootleden aan uw voor te stellen. Ik wil dit het liefst doen volgens de principes van de sigmasociologie. Ik las hierover in het laatste hoofdstuk in het zeer bij u aan te bevelen KNNV-boekwerkje “Gewapende vrede” uit een reeks met beschouwingen over plant-dierrelaties onder redactie van Joop Schaminée, John Jansen en Eddy Weeda.

Elke diersoort heeft in het landschap zijn eigen leefgebied. Dat gaat dus ook voor mij op. Ik, mijn levenspartner Helma en mijn recent uitgevlogen en nog af en toe op het drijfnest terugkerende zonen hebben hier in de Amstelscheg op de rivier de Amstel een leefgebied dat we delen met veel andere diersoorten. Het voert in dit bestek te ver om die allemaal aan u voor te stellen. Daarom beperk ik mij tot een aantal soorten die ik volgens de KNNV statuten ook als huisgenootleden bij de vereniging zou kunnen en daarom misschien ook wel willen aanmelden. Hoewel ik mij daarbij tegelijkertijd realiseer, dat bij een aantal huisgenoten - gezien hun korte gemiddelde levensduur - de aanmelding nog voor de voortreffelijke snelle verwerking door onze ledenadministrateur Paul van Deursen alweer gevolgd zou moeten worden door een opzegging. Misschien goed om dit daarom eerst nog maar eens in het bestuur ter bespreking aan de orde te stellen. Ondertussen kan ik dan eens rustig uitzoeken welke biotische en abiotische factoren in mijn gekozen habitat zo gunstig zijn, dat zoveel van deze huisgenoten uit volstrekt verschillende soortgroepen al jaar in jaar uit uit eigen verkiezing hun leefgebied met dat van mijn soort wensen te delen. Het is mij daarom een eer aan u voor te stellen de laatste tien toetreders van mijn varend stalen woonverblijf met de roepnaam Elizabeth Zwolle : de Kleine wintervlinder, de Gestreepte kniptor, de Gevorkte spinneneter, de Bladpootrandwants, het Rood weeskind, 8 koninginnen van de Duitse wesp, de Getande boomkorst, de Zoetwatervlokreeft, de Zoetwaterspons en de Wilgenlangsprietmot. Meer over mijn huisgenoten en hun voorkeursbiotopen in een volgend Blaadje.

Martin Camphuijsen

KNNV jaarverslag werkgroep Stadsnatuurbeheer

De werkgroep is in 2017 vooral met en op Spoorzicht bezig geweest. Die beperking kwam voort uit het wegvallen van een deel van de vrijwilligers, en de politieke druk vanuit de gemeenteraad.

Zieke bomen

De essentaksterfte is zichtbaarder dan vroeger, en na overleg met de gemeente in 2017 wordt daar in 2018 iets aan gedaan.

Vrijwilligers

De werkgroep heeft jaren gewerkt met echte vrijwilligers en met reïntegranten. Die laatsten vielen in 2017 weg omdat de gemeente met een ander bedrijf in zee ging.

Er zijn werkzaamheden verricht in het park. Er is een houtmuurtje doorgetrokken, en een lichtschacht opgerekt. Er is 19 kuub zand op paden gestort. Er is een pad uitgeknipt van circa 120 meter door een bosrand. Er zijn een paar publieksexcursies gegeven, o.a. eentje toen de Zalmzwam stond te pronken. En elke twee jaar verloopt een EHBO-certificaat, en dat betekent dat de werkgroep iets moet verzinnen.

Toekomst

Het terrein staat onder druk omdat het na ondertunneling van het spoor gemakkelijker te ontsluiten is. Er zijn vele plannen, maar ook alternatieve locaties, en het moet nog blijken wat er door gaat en wat niet.

Jan Willem Wertwijn

Rooster van aan- en aftreden van de leden van de kascommissie naar de situatie op januari 2018

Ten Behoeve van de algemene ledenvergadering 10 maart 2018

Naam	Aangetreden	Af te treden	Verlengd tot
Rolf van Arendonk	10-03-2012	10-03-2015	10-03-2018
Henny Vriens	09-03-2013	09-03-2016	09-03-2019
Finette van der Heide	08-03-2014	08-03-2017	08-03-2020

Rolf van Arendonk treedt reglementair af als lid van de kascommissie.
Hij zal gevraagd worden om nog een termijn te vervullen. Tegenkandidaten kunnen zich aanmelden.
De algemene ledenvergadering (her)benoemt het kascommissielid.

Excursie- en lezingenprogramma KNNV- afdeling Amsterdam 1e en 2e kwartaal 2018

LET OP:
De **KNNV-lezingen** en **vergaderingen** vinden plaats in de kantine van de **Groenvoorziening** van **Gedenkpark (begraafplaats) De Nieuwe Ooster (DNO),**
Ingang Rozenburglaan 5, 1097 GA Amsterdam (dus geen Kruislaan!)
Vanaf de ingang Rozenlaan (achter het hek kan worden geparkeerd) is het ca. 5 minuten lopen naar de kantine.
Vanaf halte Kruislaan/Middenweg tram 9 en bus 15 is het 10-15 minuten lopen.
Vanaf halte Zaaiersweg bus 41 is het 5-7 minuten lopen.
Wij mogen 's avonds van ca. 19.30 uur tot 22.30 uur van deze ruimte gebruik maken voor lezingen en vergaderingen. **Tussen 19.30 en 20.00 uur is het hek geopend, tenzij anders bij de beschrijving van de lezingen is aangegeven. Om 20.00 uur wordt het toegangshek van DNO gesloten!**

Openbaar vervoer: dienstregelingen veranderen per seizoen! Ga tijdig van huis, er kan 10 minuten verschil in de vertrektijd zitten. In het weekend verandert het nummer van de bus hier en daar, kijk even op de bushalte hoe het in elkaar zit. Bij twijfel: bel het openbaar vervoer (0900 9292, € 0.70 per minuut), internet: **www.9292ov.nl**
Alle excursies, lezingen, cursussen, verslagen, foto's en de waarnemingen staan ook op de website van de afdeling, internet: www.knnv.nl/amsterdam
Afkortingen opstappunten:
AS Amstelstation, **CS** is Amsterdam-Centraal Station, **DD** is station Duivendrecht, **SD** is Amsterdam-Sloterdijk, **WTC** is station WTC, parkeerterrein ABN/AMRO.
Hoe bent u verzekerd?
Van verschillende zijden is ons gevraagd of je tijdens een KNNV-activiteit, zoals een excursie, verzekerd bent. Wij hebben dat nagevraagd bij het hoofdbestuur. Daarop kregen wij een uitgebreid antwoord. De essentie zullen we hieronder weergeven.
Landelijk heeft de KNNV een WA-verzekering (wettelijke aansprakelijkheid) afgesloten. Deze geldt alleen voor KNNV-leden tijdens KNNV-activiteiten. Donateurs en introducés zijn dus niet verzekerd. Ook de reis van huis naar de KNNV-activiteit en terug is niet verzekerd. Het is dus van belang zelf voor een goede WA- verzekering te zorgen. De KNNV-verzekering is vooral een vangnet, voor als de eigen verzekering ontbreekt, of niet toereikend is.
Klaas Kaag, KNNV afd. Den Helder, overgenomen uit Op de Kop 2005, nr. 3.

Zaterdag 27 januari 2018 Vogelexcursie zee- en kustvogels naar de Zuidpier van IJmuiden o.l.v. Fons Bongers
Het is een dagexcursie, bij echt winterweer laarzen en poolkleding mee. In geval van twijfel met het weer (pak sneeuw, ijzel, e.d.) kan de excursieleider besluiten de excursie niet laten doorgaan. In dat geval moeten deelnemers de excursieleider de avond voor de excursiedatum bellen (tussen 18-20 uur), tel. 0657623212 om zich te informeren.
Het gebied tussen de pieren van IJmuiden is een bijzonder vogelgebied. Vooral in de winter kunnen we er bijzondere soorten van de kust treffen.
OV: bus 82 Connexxion van station Sloterdijk Amsterdam 9.37 uur naar IJmuiden. Uitstappen: eindhalte = IJmuiden aan Zee, plm. 10.19 uur – hier verzamelen we om 10.20 uur.

Zaterdag 17 februari 2018 Lezing: "De korstmossen van Amsterdam e.o." door Henk Timmerman Plaats: Kantine DNO, aanvang 20.00 uur.
Een grote stad als Amsterdam zit vol met korstmossen. Het zijn bijzondere en zeer kleurrijke organismen die zich meer en meer laten zien. Korstmossen zijn bovendien niet alleen mooi, ze geven ook inzicht in de luchtkwaliteit, klimaatverandering en de verandering van de stad zelf. Henk Timmerman van de Bryologisch-Lichenologische Werkgroep neemt ons in zijn lezing mee naar vindplaatsen van korstmossen op bomen, stoepen en bruggen van Amsterdam, maar ook wat is een korstmos en welke (nieuwe) soorten er in Amsterdam te vinden zijn. Veel zeldzame en bijzondere soorten vind je tegenwoordig meer ín de stad dan buiten Amsterdam. Daarnaast vertelt hij waarom de brug 141 in Park Frankendael vanaf 6 mei 2017 naar de wetenschapper Van der Sande Lacoste (1815-1887) is vernoemd.

Dinsdag 20 februari 2018 Uilenballenpluisavond o.l.v. Nico Jonker & Geert Timmermans Plaats: Kantine DNO, aanvang 20.00 uur.
Muizen, woelmuizen en spitsmuizen zien we maar zelden en het vangen ervan is doorgaans zeer tijdsintensief en bovendien weinig succesvol. Het is dus raden naar de verspreiding van de verschillende soorten. Uilen kunnen ons daarbij helpen door te onderzoeken wat uilen zoal gegeten hebben. Voor verspreidingsonderzoek van kleine zoogdieren zijn kerkuilen geschikte medewerkers. Ze zijn niet kieskeurig en eten de door veel roofdieren versmaadde spitsmuizen. Verder zijn ze honkvast en jagen alleen in de directe omgeving van de nestkast. Tot 1990 broedden er geen kerkuilen meer in Noord-Holland. Rond die tijd is de kerkuilenwerkgroep gestart en fanatiek aan de slag gegaan met timmeren en ophangen van nestkasten. En met succes. Op dit moment broeden er ongeveer 130 paar

kerkuilen in Noord-Holland. Er is een redelijk beeld van de verspreiding van de muizen in de provincie, maar in de omgeving van Amsterdam zijn nog wat lacunes (zie http://uilenballenpluizen.nl/NH/kaart.php). Om deze lacunes op te vullen gaan we dinsdag 20 februari uilenballen pluizen uit de omgeving van Amsterdam. Determinatietabellen en tandenborstels zijn aanwezig. Zelf meenemen een loep en pincet.

Zaterdag 24 februari 2018 Bomenexcursie Nieuwe Oosterbegraafplaats o.l.v. Hans Kaljee Start 13.00 uur, parkeerplaats ingang Rozenburglaan 5 (dus niet de hoofdingang aan de Kruislaan).
Als de loofbomen in de herfst hun bladeren hebben laten vallen dan zien ze er erg kaal uit en wordt het op naam brengen iets minder gemakkelijk. Toch zijn ze zeker nog karakteristiek door onder anderen de bast, de knoppen en andere typische winterkenmerken. De gewone els is bijvoorbeeld goed herkenbaar aan de elzenproppen maar ook aan de gesteelde knoppen en de esdoorn aan de tegenoverstaande takken. Hans Kaljee is de hoofdstedelijke bomenconsulent en zal ons gedurende twee uur aan de hand van een wandeling vertellen over de veelal bijzondere loof- en naaldbomen van de Nieuwe Oosterbegraafplaats. Op de begraafplaats staan ruim 750 (!) verschillende bomen. Elk jaar breidt het 'arboretum' uit met nieuwe soorten. Sommige nieuwe soorten werden zelfs van zaad uit China opgekweekt. Zo zijn er 32 verschillende soorten eiken en 57 verschillende soorten esdoorns.

Vrijdag 2 maart 2018 Sneeuwklokjeswandeling in het Amsterdamse Bos o.l.v. Ria Simon
In het Amsterdamse Bos groeit op verscheidene plekken Gewoon Sneeuwklokje. Op enkele plekken zelfs massaal. Deze plekken willen we bezoeken. Wanneer in het vroege voorjaar deze pretentieloze lenteboden massaal hun bloemen tonen onder het nog bladerloze geboomte proeven we in het Amsterdamse Bos een stinsensfeer. Vele tientallen jaren geleden werden hier kleine aantallen bollen uitgeplant door bollenkwekers. Op de voedselrijke kleigrond en inmiddels humeuze strooisellaag zijn deze kleine aantallen uitgegroeid tot vele honderdduizenden exemplaren die voor een prachtig bolletjesbos zorgen.
We verzamelen om 10.00 uur op de hoek van de Amsterdamseweg / Oude Karselaan in Amstelveen, dit is dichtbij de banpaal bij Park de Braak en het van Leergebouw. Van hier lopen we naar de sneeuwklokken. Daar onze wandeling gedeeltelijk over ruiterpaden (zandig, soms nat) gaat wordt daarvoor geschikt schoeisel aanbevolen. Onderweg kijken we naar alles wat bloeit en ons verder boeit. Het zal een ruime halve dag excursie worden.

OV: vanaf Amsterdam bussen RNet 347 of 357 -uitstappen halte Kruiskerk (Amstelveen). Van hier in W.richting verder lopen -via de Charl.v.Montpensierlaan en Nieuwe Karselaan- naar Amsterdamseweg / Oude Karselaan (= ca. 10 min.). NB : de buslijnen 170, 171 en 174 zijn per 10 dec. 2017 opgeheven en vervangen door bovengenoemde lijnen.

Zaterdag 10 maart 2018 Algemene ledenvergadering en na de pauze een lezing in het kader van 'leden voor leden': De Amsterdamse muurplanten door Valentijn ten Hoopen Plaats: Kantine DNO, aanvang 19.30 uur.

Zaterdag 17 maart 2018 Vroege voorjaarbloeiers-excursie in heempark Dr. Jac.P.Thijssepark te Amstelveen o.l.v. Ria Simon
We verzamelen om 10.00 uur aan de Pr. Bernhardlaan/hoek Amsterdamseweg te Amstelveen. OV : RNet buslijnen 347 en 357 van Amsterdam CS, uitstappen halte Graaf Florislaan, Amstelveen – vanhier rechts Amsterdamseweg lopen naar Pr. Bernhardlaan (ca. 10 min.).

Dinsdag 20 maart 2018 Uilenballenpluisavond o.l.v. Nico Jonker & Geert Timmermans Plaats: Kantine DNO, aanvang 20.00 uur.
Muizen, woelmuizen en spitsmuizen zien we maar zelden en het vangen ervan is doorgaans zeer tijdsintensief en bovendien weinig succesvol. Het is dus raden naar de verspreiding van de verschillende soorten. Uilen kunnen ons daarbij helpen door te onderzoeken wat uilen zoal gegeten hebben. Voor verspreidingsonderzoek van kleine zoogdieren zijn kerkuilen geschikte medewerkers. Ze zijn niet kieskeurig en eten de door veel roofdieren versmaadde spitsmuizen. Verder zijn ze honkvast en jagen alleen in de directe omgeving van de nestkast. Tot 1990 broedden er geen kerkuilen meer in Noord-Holland. Rond die tijd is de kerkuilenwerkgroep gestart en fanatiek aan de slag gegaan met timmeren en ophangen van nestkasten. En met succes. Op dit moment broeden er ongeveer 130 paar kerkuilen in Noord-Holland. Er is een redelijk beeld van de verspreiding van de muizen in de provincie, maar in de omgeving van Amsterdam zijn nog wat lacunes (zie http://uilenballenpluizen.nl/NH/kaart.php). Om deze lacunes op te vullen gaan we dinsdag 20 maart uilenballen pluizen uit de omgeving van Amsterdam. Determinatietabellen en tandenborstels zijn aanwezig. Zelf meenemen een loep en pincet.

Zaterdag 24 maart 2018 Stinsenplanten-excursie naar buitenplaats Beeckestein, Velsen-Zuid (Velsen) o.l.v. Ria Simon & Hein Koningen
De aanleg van de huidige tuinen van Beeckestein dateert gedeeltelijk uit de twee

de helft van de zeventiende eeuw, de tijd van de Hollands classistische tuinstijl. Ongeveer honderd jaar later maakte landschapsarchitect J.G. Michael voor het inmiddels toegevoegde achterpark een natuurlijk landschapspark met slingerende beek. Het is een voorbeeld van de eerste (vroege) landschapsstijl in ons land. Bij de landschapsstijl werden steeds meer fraai bloeiende bol- en knolgewassen gebruikt. Planten die we nu kennen als stinsenplanten. Tot 1952 is het buiten in handen geweest van de familie Boreel en nakomelingen. Daarna kwam het in handen van de gemeente Velsen en sinds begin 2011 beheert Natuurmonumenten de tuinen en het parkbos van dit rijksmonument. In de loop der jaren hebben verscheidene landschapsarchitecten er gewerkt en zijn renovaties uitgevoerd. In oktober 2017 is op initiatief van tuinbaas Mike van Leeuwen en de Kon. Alg. Ver. voor Bloembollencultuur een mix van 40.000 stinsenbollen geplant bestaande uit o.m. sneeuwroem, krokussen, sneeuwklokjes, winterakoniet, narcissen, sterhyacinten, vogelmelk, Ital. aronskelk, lenteklokje, boshyacint.
Aanbevolen wordt om de lidmaatschapskaart NM mee te nemen (i.v.m. eventueel bezoek aan het Huis).
OV : bus 82 (ri IJmuiden) van NS-station A'dam Sloterdijk 9.37 uur, uitstappen halte Parkweg in Velsen-Zuid. Hier verzamelen we om ca. 10 uur.

Dinsdag 3 april 2018 Openingsavond Groot-Amsterdam Floron-KNNV o.l.v. Peter Wetzels
Het is een goede traditie dat het nieuwe botanische jaar geopend wordt met een avond voor Floron en de KNNV. We gaan het hebben over de resultaten van 2017 en dat is allereerst het project 'Het nieuwe strepen'. Ook worden de resultaten besproken van het Floron Kamp gehouden in juni 2017. Tenslotte zal ook aandacht besteedt worden aan bijzondere vondsten van 2017.
Dan de plannen voor 2018. In 2018 worden er weer hokken gestreept voor Floron. Naast dit strepen worden er streep-excursies voor beginners gehouden. Er wordt bij deze excursies in de eerste een á twee uur de tijd genomen om met een flora te determineren en foto's te nemen. Zo mogelijk houden we pauze in een etablissement .Na de pauze ligt de nadruk meer op het inventariseren en gaat het tempo wat omhoog. Dit deel is meer voor gevorderden.
Er is ook een presentatie over een monitoring van een project 'botanische weideranden' in Waterland.
Een soortgelijk project gaat binnenkort van start in de polder Ronde Hoep. Mogelijk wordt er hier ook een korte presentatie over gegeven.
Aanvang 20:00 in Kantine DNO
De avond vindt plaats in de kantine van de Groenvoorziening van Gedenkpark (begraafplaats) De Nieuwe Ooster (DNO), Ingang Rozenburglaan 5, 1097 GA

Amsterdam (dus geen Kruislaan!)
Vanaf de ingang Rozenlaan (achter het hek kan worden geparkeerd) is het ca. 2 minuten lopen naar de kantine.
Programma
19:30 Zaal open
20:00 Inleiding Peter Wetzels
20:10 Botanische Weideranden door Carla Kuit en Hanneke Waller - Botanische meetnetten (in voorbereiding)
20:45 Vooruitblik PWG/FLORON + planning van 2018: Peter Wetzels
21:00 Pauze voor koffie en thee.
21:15 Terugblik PWG+FLORON Peter Wetzels
Kort verslag van het kamp en excursies in 2017
Bijzondere vondsten 2017
22:00 Sluiting

Zaterdag 7 april 2018 Vroege vogel-excursie op de fiets o.l.v. Tobias Woldendorp
Net als vorig jaar verzamelen in het Diemerpark bij de afrit van de Nesciobrug (IJburgzijde) over het Amsterdam-Rijnkanaal, maar nu om 05.30 uur. Het is net als voorgaande jaren een fietsexcursie met diverse afstapmomenten om te luisteren naar de Blauwborst (zeker), Rietzanger en Nachtegaal (waarschijnlijk, zeker nu de opwarming van de aarde doorzet) en mogelijk later bij daglicht pleisterende Beflijsters te spotten. We doen ook de Diemer Vijfhoek aan (Appelvinken en Grote Zilverreigers kunnen zomaar in beeld komen).
Aanmelden niet nodig, wel handig voor laatkomers: 06-52143646.

Zondag 15 april 2018 Voorjaarssoorten-paddenstoelenexcursie Geestmerambacht o.l.v. Christiane Baethcke
Start 12.00 uur op de parkeerplaats Vlasgat aan de Koedijker kant van Het Geestmerambacht.
Let op, dit is een opbelexcursie! Het groeien en verschijnen van paddenstoelen is altijd erg afhankelijk van het weer e.d. en daarom erg onzeker. Daarom is dit een opbel-excursie, dat wil zeggen dat de deelnemers de avond ervoor de excursieleider opbellen. De excursieleider kan besluiten, de excursie niet door te laten gaan of te verplaatsen.
Leden zonder eigen vervoer kunnen eventueel aan de noordkant van station Alkmaar centraal met de auto opgehaald worden, dit dient dan van tevoren telefonisch met de excursieleiding besproken te worden, tel.: 0613580780.
Geestmerambacht is bekend voor zijn rijke voorkomen van voorjaarspaddenstoe

len, morieljes, kluif- en bekerzwammen. Er zijn elk jaar Gewone morieljes, Kapjesmorieljes, Vingerhoedjes, Grote aderbekerzwammen, Nonnenkapkluifzwammen en nog veel meer soorten waargenomen. Wij verwachten dan ook veel van deze soorten te vinden. De paddenstoelenexcursie zal ca. 3 uur duren.

Vrijdag 20 april 2018 Excursie stinsenplanten in het Amstelveense heempark Dr. Jac.P. Thijssepark o.l.v. Ria Simon
In het Thijssepark komen vele plantensoorten voor die we ook in stinsenmilieus kunnen ontmoeten. Deze soorten hebben fraaie bloemen en zijn tegenwoordig erg populair bij tuinliefhebbers. In het park groeien ze veelal in grote aantallen.
We verzamelen om 10.30 uur aan de Pr. Bernhardlaan/hoek Amsterdamseweg, Amstelveen. OV : buslijnen RNet 347 en 357, uitstappen halte Graaf Florislaan (Amstelveen) en vanhier is het via de Amsterdamseweg ca. 10 min. gaans naar het verzamelpunt.

Zaterdag 28 april 2018 Weidevogelexcursie naar Marken o.l.v. Gerard Schuitemaker & Carla Kuit
Vanaf de dijk op Marken kunnen we de vogels goed observeren zonder ze te verstoren. We gaan vooral op het gedrag van de vogels letten, bijvoorbeeld hoe ze onopvallend naar hun nesten terugkeren. We zullen zeker de gewone weidevogels als Grutto, Kievit, Tureluur en Scholekster zien. Met een beetje geluk kunnen we de Veldleeuwerik horen en we hebben meer of minder kans om andere vogels als Bruine kiekendief, Gele kwikstaart, Visdief en verschillende ganzensoorten te zien. De kieviten kunnen al jongen hebben, want ze beginnen half maart met broeden. We hebben Jos Brouwer, een vrijwillige weidevogelbeschermer, uitgenodigd om ons te komen vertellen over het weidevogelbeschermingsbeleid.
We nemen bus 315 van R-NET vanaf de achterkant van het Centraal Station naar Marken om 9.40. Dan zijn we om 10.15 bij het eindpunt aan de Minneweg op Marken.
Erheen fietsen kan ook. Onder leiding van Gerard Schuitemaker. We verzamelen om 8.45 uur op de hoek van de Insulindeweg en de Zuiderzeeweg. Vertrek om 9.00 uur zodat deze groep zich om 10.15 op Marken bij de mensen, die met de bus komen, kan aansluiten.
Dit wordt een driekwart dag excursie. Voor de fietsers een hele dag. Er is horeca aan het eind van de excursie, dus zelf wat te eten en te drinken meenemen kan geen kwaad.
Graag per mail opgeven bij Gerard: gangbaar-37@hetnet.nl ; Voor de laatkomers op de fiets: zijn nummer is 06-82206607.

Zondag 29 april 2018 D14, Streepexcursie Hilversum. Nimrodpark en Heksenweitje. Hok 139-472 Excursieleider Peter Wetzels
Verzamelen om 10:30 bij de kruising Beethovenlaan en Bachlaan (Coördinaten 139.18- 472.61). De excursie duurt tot 16:00. Koffie/thee pauze in 'Eten en Drinken' in museum Beeld en Geluid.
In het hok is een stuk van het Spanderswoud gelegen. Ook ligt in hok het Heksenweitje: het nog het laatste stukje middeleeuwse eng (akker) van Hilversum wat nog niet bebouwd is. De rest van het hok omvat een villawijk met zwaar geboomte. Een hok dat in het voorjaar op zijn mooist is. In 1994 voor het laatst intensief bekeken.
De streepexcursie is ook voor beginners. Determineren wordt geoefend met een flora (Heukels of Eggelte). Aanmelders krijgen een lijst toegestuurd met de soorten die vanaf 1975 gevonden zijn. Aanmelden (niet verplicht) bij en informatie van Peter Wetzels kan met een mail naar floronamsterdam@gmail.com. Zet in de titel Aanmelding Heksenweitje.

Zaterdag 12 mei 2018 Zandhagedissen zoeken op de Hondsbossche Zeewering wandelexcursie o.l.v. Edo Goverse, Geert Timmermans & Kees Dekker
Heeft de zandhagedis de Hondsbossche Zeewering al gekoloniseerd? Maagdelijk strand en gloednieuwe duinen, de Hondsbossche Zeewering kreeg in 2015 een total make-over. Door het project 'Kust op kracht' veranderde de 5,5 kilometer lange asfalt zeewering van meterhoge verharde dijk met strekdammen in duinen en strand. Met 35 miljoen m3 zand werd een strand en nieuwe duinenrij gecreëerd en Noord-Holland werd een strand ter grootte van 300 voetbalvelden rijker. Interessant is om te onderzoeken hoe de nieuwe duinen worden gekoloniseerd en zijn bijvoorbeeld de zandhagedissen al gearriveerd. We gaan het onderzoeken.
We starten om 13.00 uur. De precieze verzamelplek wordt bij het aanmelden bekend gemaakt.
Er is plek voor 20 personen. Deelnemers dienen zich per email (harmat4@xs4all.nl) aan te melden. Onder slechte omstandigheden (regen) kunnen de excursieleiders besluiten om de excursie niet door te laten gaan.

Dinsdag 15 mei 2018 Nachtegalen en blauwborsten luisteren in de Brettenzone, fietsexcursie o.l.v. Evert Pellenkoft & Geert Timmermans
Ook dit jaar weer een nachtegalen-excursie door dit 's avonds stille natuurgebied. We fietsen door de Brettenzone en eindigen weer op station Sloterdijk. Onderweg luisteren we naar de Nachtegaal, Blauwborst en Sprinkhaanrietzanger. Misschien horen we de Rugstreeppad en Veenmol. Nachtegalen zijn beroemd om

hun mooie zang en in de Brettenzone is dit prachtig te horen. De zang bestaat uit een serie herhaalde, losse tonen die worden afgewisseld met krachtige rollers en trillers. Speciaal op stille avonden of nachten in het voorjaar is deze zang zeer indrukwekkend en soms tot op een kilometer afstand nog te horen.
Start : om 19.30 uur van het Orlyplein (is voorplein) van NS-station Sloterdijk, A'dam.

Vrijdag 25 mei t/m maandag 28 mei 2018 Busexcursie naar de Eiffel
Zoals eerder aangekondigd houden we dit jaar een wat uitgebreidere busreis. Er zijn nog enkele plaatsen beschikbaar. Onze uitvalbasis is het hotel Katharinenhof in het plaatsje Gemund. (http://www.voordeeluitjes.nl/hotel/hotel-katharinenhof-eifel).
Aan het programma wordt nog gewerkt. In de directe omgeving http://www.nationalpark-eifel.de/data/inhalt/AeB_NL_Stand_Mai_2017_web_1501575587.pdf is het al prachtig en we hebben bovendien een bus ter beschikking, zodat we ook wat verderop kunnen kijken. http://www.nationalpark-eifel.de/go/eifel/nederland/Welkom/Welkom.html
We proberen zowel op de heen- als de terugreis een interessante excursie aan te bieden. De omgeving van Gemund is zowel in botanisch als faunistisch opzicht bijzonder rijk. De flora is kalkrijk en doet denken aan die van Zuid-Limburg. Wat vogels betreft is het zeer rijk. In de directe omgeving broeden grote gele kwikstaart, kleine en middelste bonte specht, vuurgoudhaantjes en vooral veel kramsvogels. Een dorpje verderop broedt een oehoe en Monschau heeft een populatie waterspreeuwen. Verder zijn wespendief en rode wouw een algemene verschijning. We gaan uiteraard ook op zoek naar minder opvallende/zeldzamere vogels zoals taiga boomkruiper en grijskopspecht. Zo'n 25 tot 50 kilometer ten zuiden van Gemund ligt de zogenaamde kalkeifel, zoals de naam al zegt een gebied met een kalkbodem. Verspreid in deze streek liggen een aantal kalkgraslanden die variëren van nat naar droog en van voedselrijk naar voedselarm. Vaak staan er jeneverbessen in deze kalkgraslanden. Een aantal kalkgraslanden staan bekend als groeiplaats van wildemanskruid (Anemone pulsatilla). Een overzicht van de belangrijkste natuurgebieden vind je hier:
http://www.eifelnatur.de/Niederl%E4ndisch/Seiten/Kalkeifel.html
De kosten bedragen € 210. Dit houdt in vervoer met de GroenGrijs bus, 3 hotel overnachtingen + ontbijt en diner (3 X). Indien men een eigen kamer wil, dan is dat 30 € extra.
Voor 1 mei dient het restant betaald te zijn.
Vergeet u niet een reis en annuleringsverzekering af te sluiten.
Waarschijnlijk hebben we dit keer maar één opstappunt. Vermoedelijk zal dat

het Amstel station worden, maar ook daar komt nog bericht over.
Jan Timmer (t) 06-10893577) (e) voorzitter@amsterdam.knnv.nl

Zondag 27 mei 2018 Inventarisatie-excursie Weesp. Station Weesp Hok: 131-480 Excursieleider Peter Wetzels
Verzamelen om 10:30 bij de uitgang Station Weesp oostzijde: Leeuwenveldseweg (Coördinaten 131.64.- 480.55). De excursie duurt tot 16:00. Koffie/thee pauze in een van de cafés in het centrum zoals 'Toeters en Bellen' of Heksenketel.
Het hok bevat een deel van de oude kern en aan de westkant nieuwbouw. Ook een spoordijk en de Vecht kruisen het hok. In 1997 voor het laatst intensief bekeken.
De streepexcursie is ook voor beginnende inventariseerders. Basiskennis van de Flora is vereist. Determineren wordt geoefend met een flora (Heukels of Eggelte)
Aanmelden (niet verplicht) bij en informatie van Peter Wetzels kan met een mail naar floronamsterdam@gmail.com. Zet in de titel Aanmelding Weesp.

Donderdag 7 juni 2018 Plantenexcursie naar de wegbermen van de Oude Haagseweg, Amsterdam o.l.v. Hein Koningen & Ria Simon
Deze wegbermen zijn een (klein) restant van de eerste autosnelweg Amsterdam-Den Haag . De ondergrond bestaat hoofdzakelijk uit voedselarm zand. Hierop heeft zich in de loop der jaren een interessante en soortenrijke graslandvegetatie ontwikkeld. Opvallend is dat Pijpbloem er rijkelijk voorkomt. De laatste jaren is Blauwe bremraap er te vinden, een zeer zeldzame parasiet op Gewoon duizendblad. Vooral in regenrijke jaren kan hij er rijkelijk te vinden zijn.
Hans Bootsma leidt ons er rond, hij is een zeer goed wilde plantenkenner en een van de beheerders van de naast gelegen terreinen van de Noordelijke Oeverlanden van De Nieuwe Meer. We besluiten de excursie met een bezoek aan het gebouw en omgeving (Het Depot) van de Vereniging "De Oeverlanden Blijven !" alwaar men ons met koffie zal ontvangen.
OV: bus 69 (GVB) van NS-station Amsterdam-Sloterdijk (ri Schiphol-Centrum), rijdt elk kwartier. Uitstappen: halte Anderlechtlaan 9.54 uur. Hier verzamelen we om 10.00 uur.

Zaterdag 9 juni 2018 D14, Inventarisatie-excursie Diemen. Station Diemen-Zuid Hok: 125-482 Excursieleider Peter Wetzels
Verzamelen om 10:30 bij de Noord uitgang van het station: Diemerdreef. (Coördinaten 125.53-482.60). De excursie duurt tot 16:00. Koffie/thee pauze in Grand Café Berlin.
Een echt stadshok. Veelal nieuwbouw van einde vorige eeuw. Ook een industrie

terrein, spoordijk en een park. In 1997 voor het laatst intensief bekeken.
Deze excursie is ook voor beginnende inventariseerders. Basiskennis van de flora is vereist. Determineren wordt geoefend met een flora (Heukels of Eggelte). Aanmelden niet verplicht) bij en informatie van Peter Wetzels kan met een mail naar floronamsterdam@gmail.com. Zet in de titel Aanmelding Diemen.

Zaterdag 16 juni 2018 Algemene 21e Inventarisatiedag
o.l.v. Geert Timmermans
Voor meer informatie zie Blaadje 2018(2)

Vooraankondigingen Meer informatie volgt in volgende nummers van Blaadje.

- Juni / juli 2018 diverse excursies gierzwaluwen in Amsterdam
- Vrijdag 22 juni 2018: Roei/excursie Botshol o.l.v. Jan Simons
- Zaterdag 23 juni 2018: Plantenexcursie Kennemerstrandgebied bij IJmuiden o.l.v. Hein Koningen
- Zaterdag 7 juli 2018: Excursie naar ZWpunt van Texel o.l.v. Jan Simons
- Zaterdag 4 augustus 2018: Plantenexcursie Kennemerstrand o.l.v. Hein Koningen
- Vrijdag 10 augustus 2018: Dennenorchis-excursie Schoorl o.l.v. Ria Simon
- September 2018: Heikikkers zoeken Naardermeer/Nw. Keverdijkse Polder o.l.v. Geert Timmermans & Edo Goverse. Soort wel aan de oostzijde van het spoor gevonden maar (nog) niet aan de westzijde.
- Oktober 2018: Vissen in de Klaverpolder o.l.v Geert Timmermans & Edo Goverse.
In 2014 zijn zeven petgaten gegraven. Met de boot kunnen we deze wateren bereiken.

KNNV, afdeling Amsterdam (opgericht 26 januari 1901)

De afdeling Amsterdam van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV) is de oudste veldbiologische vereniging van Nederland.

De afdeling Amsterdam (www.knnv.nl/amsterdam) heeft als doelen: natuurbeleving, natuurstudie en natuurbescherming en heeft vier werkgroepen op het gebied van planten, paddenstoelen, insecten en vissen, amfibieën en reptielen. Dat wil niet zeggen dat er geen belangstelling is voor zoogdieren, bomen, heesters of beerdiertjes. Sommige leden beschikken over veel, andere over weinig kennis van de natuur. Allen zijn verenigd door hun nieuwsgierigheid en belangstelling voor de natuur.

De afdeling organiseert verschillende activiteiten zoals lezingen, cursussen, inventarisaties, hele- of halve dagexcursies naar 'groene' gebieden in en om Amsterdam en busexcursies naar natuurgebieden in bijvoorbeeld Friesland of Limburg.

Per jaar ontvangen de leden vier keer 'Blaadje', het blad van de afdeling Amsterdam en viermaal 'Natura', het landelijke KNNV-blad. De afdelingsleden kunnen gebruik maken van de faciliteiten van de landelijke KNNV (www.knnv.nl) zoals landelijke werkgroepen, mee doen aan natuurreizen en natuurkampen in binnen- en buitenland en hebben korting op de boeken van de KNNV-uitgeverij.

IK MELD MIJ AAN ALS LID VAN DE KNNV, AFDELING AMSTERDAM
lidmaatschap:lid / huisgenoot (doorhalen wat niet van toepassing is)

naam	m/v
geboortedatum	
adres	
postcode & woonplaats	
telefoonnummer	
E-mail	

Voor een lidmaatschap betaalt u €32,50 per jaar. Een Huisgenootlid betaalt €12,50 per jaar. Jeugdlidmaatschap tot 26 jaar : €17,50 per jaar. IBAN No: NL91 INGB 0003506096, t.n.v. KNNV-
Amsterdam

Het lidmaatschap van de KNNV, afdeling Amsterdam houdt tevens het lidmaatschap in van de landelijke KNNV. U krijgt daardoor mede een abonnement op het blad Natura.
datum ..... handtekening .....
Opsturen aan: Paul van Deursen, Albatrospad 60 1021 TR Amsterdam 020 6855047

U kunt natuurlijk ook lid worden via de website: www.knnv.nl/amsterdam/

Afzender:
LEDENADMINISTRATIE AMSTERDAM
Albatrospad 60
1021 TR Amsterdam

DRUKWERK

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

postnl